

УДК 378.046.4

DOI [HTTPS://DOI.ORG/10.33989/2075-146X.2024.33.310058](https://doi.org/10.33989/2075-146X.2024.33.310058)

НАТАЛІЯ КОНОНЕЦ

ORCID: 0000-0002-4384-1198

ЖАННА КОНОНЕНКО

ORCID: 0000-0003-0074-8249

ТЕТЯНА ЯКОВЕНКО

ORCID: 0009-0008-3409-5286

Полтавський університет економіки і торгівлі

ДИДАКТИЧНИЙ ПРАКТИКУМ ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДІВ ПРОГНОЗУВАННЯ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ПРОГНОЗУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ» ЯК ФОРМА РЕСУРСНО-ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ

У статті автори презентують розроблену дидактичну модель практикуму використання методів прогнозування під час вивчення дисципліни «Прогнозування соціально-економічних процесів», яка складається з трьох блоків: теоретико-аналітичного, діяльнісно-практичного, узагальнююче-результативного. *Теоретико-аналітичний блок* уміщує теоретичний матеріал дисципліни «Прогнозування соціально-економічних процесів», який подано у зручному цифровізованому форматі у середовищі дистанційного курсу. До змісту цього блоку включено програму, загальні методичні рекомендації та маршрутну карту проходження практикуму в комп'ютерних кабінетах. *Діяльнісно-практичний блок* передбачає логічне поєднання різних методів прогнозування, що полягає в їхньому комбінуванні та використанні відповідно до конкретної задачі прогнозування та характеристик даних. Акцентуємо увагу на основних шляхах, які можна використовувати для поєднання методів. При вивченні дисципліни «Прогнозування соціально-економічних процесів» основний акцент здійснюється на практичні заняття: підбір завдань, у межах яких студенти здійснюють: аналіз даних, побудову моделей, вибір оптимальних методів, обґрунтування. *Узагальнююче-результативний блок* передбачає написання звіту з кожної практичної роботи та захист результатів. Студенти мають дійти висновку, що поєднання різних методів прогнозування дозволяє отримати більш точні та надійні прогнози, оскільки вони враховують різні аспекти даних та системи, що допомагає уникнути однобокості та забезпечити комплексний аналіз ситуації.

Ключові слова: ресурсно-орієнтоване навчання, вища школа, майбутні фахівці-економісти, дидактичний практикум, методи прогнозування, прогнозування соціально-економічних процесів

Постановка проблеми. Прогнозування соціально-економічних процесів є ключовою складовою сучасного управління в різних сферах, включаючи економіку, політику, соціологію та ін. Методи прогнозування в опануванні змістом освітнього компонента «Прогнозування соціально-економічних процесів» відіграють важливу роль у прийнятті стратегічних рішень і формуванні політики. У зв'язку з цим, дослідження методів та формування у студентів здатності користуватися ними при прогнозуванні є актуальним завданням для науковців та фахівців-практиків. Останнім десятиліттям проблема прогнозування стала особливо складною через швидкі та часто непередбачувані зміни у зовнішньому середовищі. Ці труднощі спонукали науковців і практиків до проведення нових досліджень у сфері соціально-економічного прогнозування. За останні роки з'явилися нові методи, моделі та інструменти, які базуються на математичній статистиці, теорії часових рядів та методах регресійного аналізу. Разом із тим, актуальною стає потреба у підготовці фахівців-економістів у вищій школі, здатних до програмного планування та прогнозування. Вирішення цієї проблеми передбачає використання різноманітних математичних методів і моделей. Використання математичних інструментів у економічних аналізах дозволяє вирішувати конкретні завдання, такі як прогнозування різних сценаріїв та передбачення формування і розвитку складних соціально-економічних процесів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретико-методологічні та практичні аспекти підготовки майбутніх фахівців-економістів були предметом досліджень таких науковців, як В. Балюк (2019), О. Вагонова (2017), О. Горпинич (2017), А. Загородня (2018), Н. Кононец (2013, 2019), С. Опацька (2002), В. Шаповал (2017) та ін. Методику вивчення методів прогнозування описували М. Галушак (2021), О. Галушак (2021), Т. Клебанова (2015), Т. Кужда (2021), В. Курзенев (2015), В. Наумов (2015) та ін. Аналіз праць науковців свідчить, що прогнозування соціально-економічних процесів викликає значний інтерес у науковій спільноті та практичних колах через його важливу роль у прийнятті

стратегічних рішень та формуванні політики. Дослідження та вдосконалення методів прогнозування є важливим напрямом розвитку для ефективного управління соціально-економічними процесами в сучасному світі. Разом із тим, питання дидактичного моделювання успішного практикуму використання методів прогнозування під час вивчення дисципліни «Прогнозування соціально-економічних процесів» потребує уваги тих викладачів, які забезпечують реалізацію професійної підготовки фахівців-економістів. З огляду на це, авторами поставлено **мету** – розробити дидактичну модель практикуму використання методів прогнозування під час вивчення дисципліни «Прогнозування соціально-економічних процесів».

Виклад основного матеріалу. Методи прогнозування в соціально-економічній сфері мають досить розгалужену систему. Але водночас в симбіозі дають досить аргументовану характеристику явищам, що нас оточують та впливають на середовище. Клас статистичних методів ґрунтується на аналізі історичних даних та їхній статистичній обробці. Серед найпоширеніших статистичних методів можна виділити часові ряди, регресійний аналіз, та аналіз трендів та циклів. Експертні методи базуються на експертному досвіді фахівців у певній галузі. Експертні оцінки можуть бути отримані шляхом експертних опитувань, дельфійського методу та інших технік. Системні методи становлять системний підхід, включаючи моделювання складних систем, що враховує взаємозв'язки між їх складовими частинами. Методи системного аналізу надають можливість прогнозувати поведінку систем в умовах змін. Актуальності набирають інтелектуальні методи. Цей клас методів використовується для аналізу великих обсягів даних та виявлення складних залежностей. Методи штучного інтелекту, такі як нейронні мережі, генетичні алгоритми та машинне навчання, набувають все більшої популярності в прогнозуванні соціально-економічних процесів (Галушак, Галушак, Кужда, 2021; Клебанова, Курзенев, Наумов, 2015).

Обстоюючи позицію науковців (О. Березюк, О. Власенко та ін.), що «дидактичні практикуми – це така форма занять, форма навчального процесу, при якій студенти самостійно виконують практичні і лабораторні роботи, застосовуючи засвоєні знання, навички, вміння, а засобом керівництва навчальною діяльністю студентів при проведеному практикумі є інструкції, які за чітко визначеними правилами послідовно керують діями» (Березюк, Власенко, 2017, с. 147), пропонуємо дидактичну модель практикуму використання методів прогнозування під час вивчення дисципліни «Прогнозування соціально-економічних процесів», яка уміщує 3 блоки: *теоретико-аналітичний, діяльнісно-практичний, узагальнююче-результативний* (рис. 1).

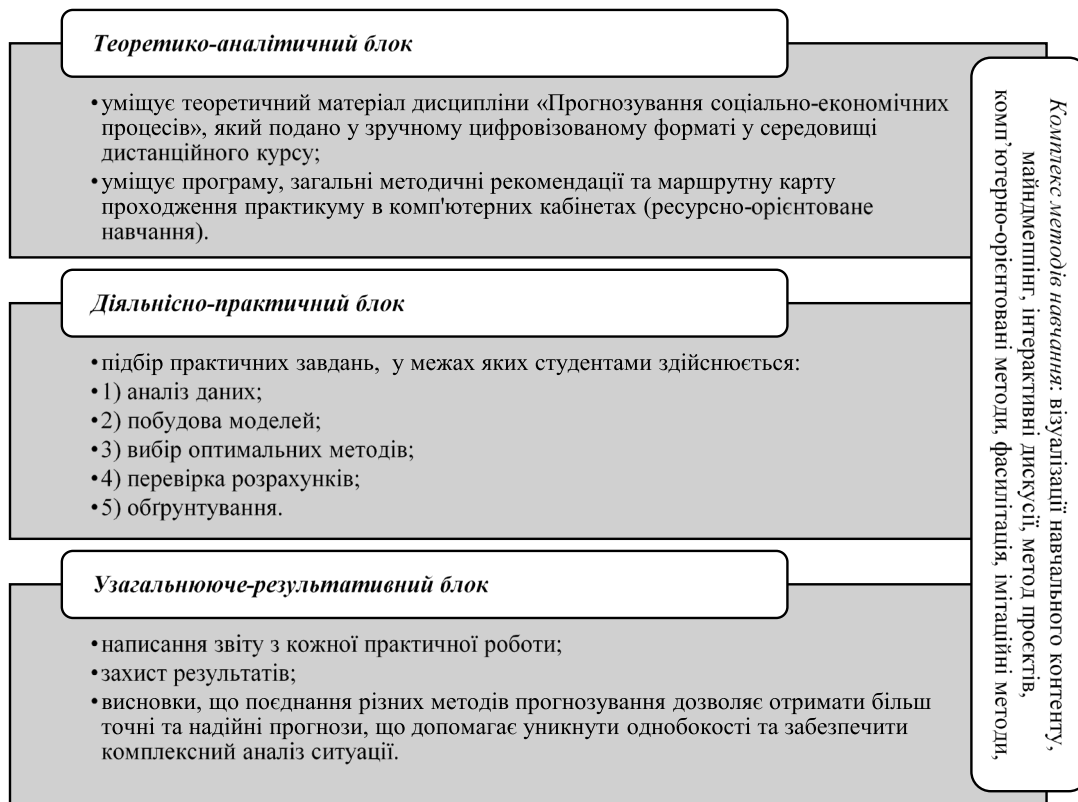

Рис. 1. Дидактична модель практикуму використання методів прогнозування під час вивчення дисципліни «Прогнозування соціально-економічних процесів»

Теоретико-аналітичний блок уміщує теоретичний матеріал дисципліни «Прогнозування соціально-економічних процесів», який подано у зручному цифровізованому форматі у середовищі дистанційного курсу. До змісту цього блоку включено програму, загальні методичні рекомендації та маршрутну карту проходження практикуму в комп'ютерних кабінетах. Методичні рекомендації своїм змістом та орієнтацією на програмне забезпечення окреслюють можливості реалізації ресурсно-орієнтованого навчання (Гриньова, Кононец, Дяченко-Богун, Рибалко, 2019; Kononets, Pchenko, Mokliak, 2020).

Ресурсно-орієнтоване навчання визначається як системна модель діяльності викладача-тьютора, яка на сьогоднішній день достатньою мірою науково обґрунтована (М. Гриньова, В. Жамардій, О. Ільченко, Н. Кононец, В. Мокляк, С. Новописьменний, Л. Рибалко, А. Сокіл та ін.) й висвітлена у контексті її практичної реалізації. Ця модель дозволяє студентів-дослідників створювати власний шлях навчання, обираючи інформаційне середовище, а також вільно користуватися різноманітними ресурсами для освоєння матеріалу та набуття умінь розв'язувати різні задачі. Крім того, вона навчає сучасним методам пошуку та аналізу інформації з метою подальшого її практичного використання.

Реалізація ресурсно-орієнтованого навчання на цьому етапі передбачає застосування таких *методів навчання*: візуалізації навчального контенту, майндмеппінг, інтерактивні дискусії (Кононец, Кононенко, 2023).

Діяльнісно-практичний блок передбачає логічне поєднання різних методів прогнозування, що полягає в їхньому комбінуванні та використанні відповідно до конкретної задачі прогнозування та характеристик даних. Акцентуємо увагу на основних шляхах, які можна використовувати для поєднання методів (Кононенко, Песцова-Світалка, Петренко, 2019). При вивченні дисципліни «Прогнозування соціально-економічних процесів» основний акцент здійснюється на практичні заняття: підбір завдань, у межах яких студенти здійснюють:

1) *аналіз даних* – етап аналізу доступних даних за допомогою статистичних методів, таких як аналіз часових рядів або регресійний аналіз, щоб зрозуміти їхній характер та залежності між змінними;

2) *побудову моделей* – етап застосування методів моделювання, наприклад, системна динаміка, для розробки моделей, які краще відображають складні взаємозв'язки між різними змінними у нашій системі;

3) *вибір оптимальних методів* – порівнюємо різні методи прогнозування, щоб визначити той, який найкраще підходить для нашого набору даних та прогновної задачі. Наприклад, можемо використовувати експертні методи для додаткового врахування кваліфікованої думки експертів;

4) *перевірку розрахунків* – проведемо уточнення та перевірку нашої моделі за допомогою аналізу прогнозних моделей, щоб переконатися, що вона добре працює на тестових даних та має задовільну точність;

5) *обґрунтування* – постійно адаптуємо наші моделі на основі нових даних та змін у системі, щоб забезпечити їхню актуальність та ефективність.

Реалізація ресурсно-орієнтованого навчання на цьому етапі передбачає застосування таких *методів навчання*: метод проектів, комп'ютерно-орієнтовані методи, фасилітація, імітаційні методи, ділові ігри (Кононец, 2013, Кононец, Балюк, 2019, Кононец, Кононенко, 2023).

Узагальнююче-результативний блок передбачає написання звіту з кожної практичної роботи захист результатів. Студенти мають дійти висновку, що поєднання різних методів прогнозування дозволяє отримати більш точні та надійні прогнози, оскільки вони враховують різні аспекти даних та системи, що допомагає уникнути однобокості та забезпечити комплексний аналіз ситуації.

Реалізація ресурсно-орієнтованого навчання на цьому етапі передбачає застосування таких *методів навчання*: метод проектів, комп'ютерно-орієнтовані методи, фасилітація, імітаційні методи, ділові ігри (Кононец, 2013; Кононец, Балюк, 2019; Кононец, Кононенко, 2023).

Наведемо приклад застосування описаних методик на практичних заняттях, враховуючи елементи комбінації методів, адаптивності, необхідності оцінки та перевірки результатів.

На рисунку 1.2 візуалізовано суть, основні характеристики інтерполяційних методів, застосування яких передбачено діяльнісно-практичним блоком дидактичної моделі практикуму використання методів прогнозування під час вивчення дисципліни «Прогнозування соціально-економічних процесів». Відповідно, на рисунку 1.3 – подано скріншот прикладу розрахунків з використанням інтерполяційних методів.

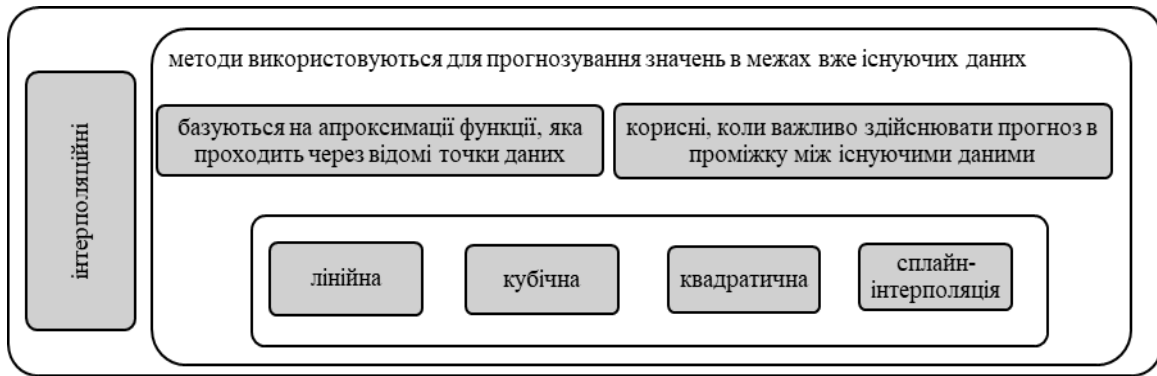

Рис. 1.2. Інтерполяційні методи

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N
1														
2														
3		Вхідні дані												
4		X	Y	dy	d2y	d3y	d4y	d5y	d6y	d7y	d8y	d9y		
5		1	січень	10,6044										
6		2	лютий	11,3276	0,7232									
7		3	березень	11,9671	0,6395	-0,0837								
8		4	квітень	12,5324	0,5653	-0,0742	0,0095							
9		5	травень	13,0328	0,5004	-0,0649	0,0093	-0,0002						
10		6	червень	13,4776	0,4448	-0,0556	0,0093	5,33E-15	0,0002					
11		7	липень	13,8759	0,3983	-0,0465	0,0091	-0,0002	-0,0002	-0,0004				
12		8	серпень	14,2367	0,3608	-0,0375	0,009	-1E-04	0,0001	0,0003	0,0007			
13		9	вересень	14,5688	0,3321	-0,0287	0,0088	-0,0002	-0,0001	-0,0002	-0,0005	-0,0012		
14		10	жовтень	14,8809	0,3121	-0,02	0,0087	-1E-04	0,0001	0,0002	0,0004	0,0009	0,0021	
15		x прог	15		1!	2!	3!	4!	5!	6!	7!	8!	9!	
16		крок h	10	Факторіал	1	2	6	24	120	720	5040	40320	362880	Результат
17		q	1,4	Доданки	11,61688	-0,02344	-0,00053	-4,5E-06	-2,3E-06	-2,8E-06	-3,2E-06	-3,9E-06	-5E-06	11,59289
18														
19														
20														
21		P(x)=	11,59289											

$$P_n(x) = y_0 + q\Delta y_0 + \frac{q(q-1)}{2!} \Delta^2 y_0 + \dots + \frac{q(q-1)\dots(q-n+1)}{n!} \Delta^n y_0$$

Рис. 1.3. Приклад розрахунків з використанням інтерполяційних методів

На рисунку 1.4 візуалізовано суть, основні характеристики екстраполяційних методів, застосування яких передбачено діяльнісно-практичним блоком дидактичної моделі практикуму використання методів прогнозування під час вивчення дисципліни «Прогнозування соціально-економічних процесів». Відповідно, на рисунку 1.5 – подано скріншот прикладу розрахунків з використанням екстраполяційних методів.

Рис.1.4. Екстраполяційні методи

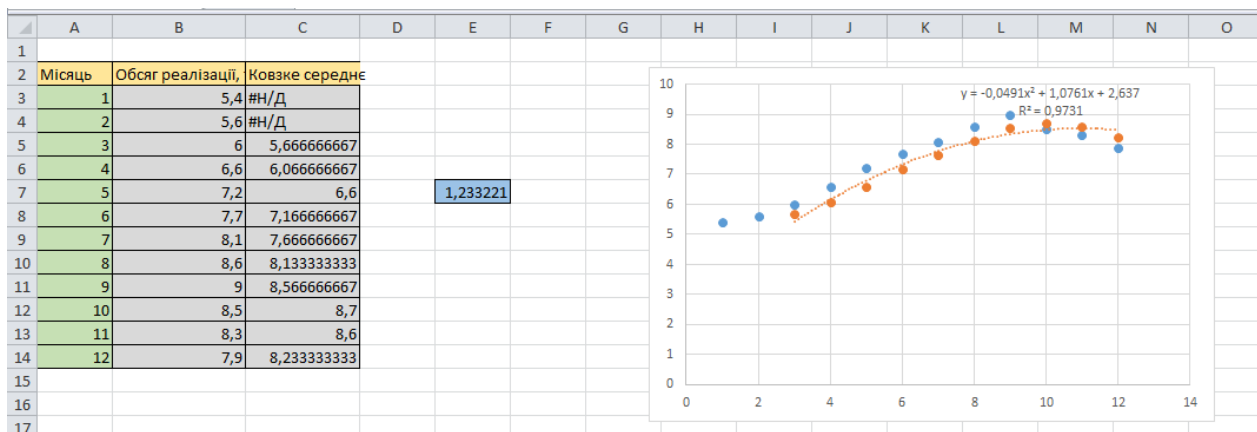

Рис. 1.5. Приклад розрахунків з використанням екстраполяційних методів

На рисунку 1.6 візуалізовано суть, основні характеристики методів моделювання у побудові прогнозів, застосування яких передбачено діяльнісно-практичним блоком дидактичної моделі практикуму використання методів прогнозування під час вивчення дисципліни «Прогнозування соціально-економічних процесів». Відповідно, на рисунках 1.7-1.8 – подано скріншоти прикладів розрахунків з використанням методів моделювання.

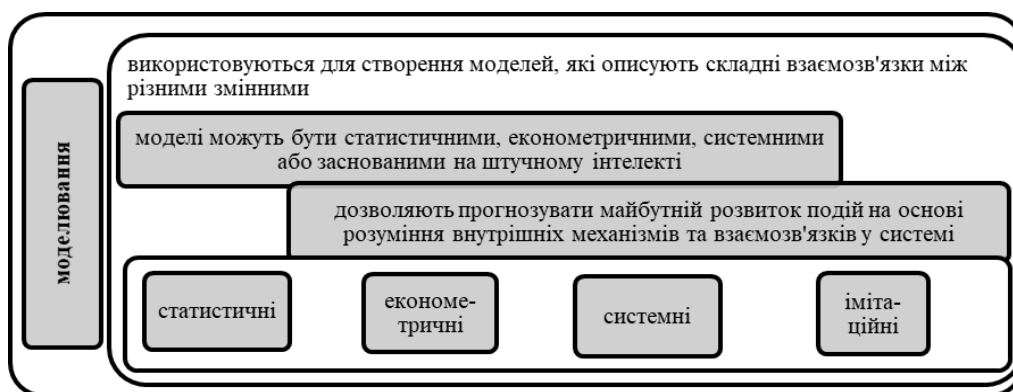

Рис. 1.6. Методи моделювання у побудові прогнозів

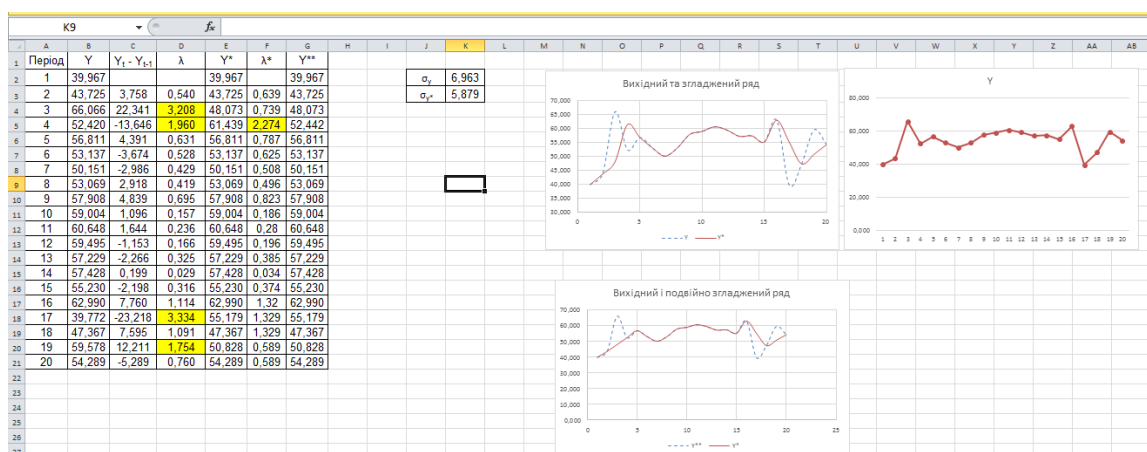

Рис. 1.7. Приклад розрахунків з використанням методів моделювання побудови прогнозів

У результаті аналізу методів прогнозування в контексті соціально-економічних процесів студентами мають бути зроблені такі узагальнення:

1) існує широкий спектр методів прогнозування, які можуть бути використані в різних ситуаціях та для різних типів даних (вони включають статистичні, експертні, системні, методи на основі штучного інтелекту та інші);

2) найкращі результати часто досягаються шляхом комбінації різних методів прогнозування, шляхом поєднання статистичних методів з експертними оцінками або використання системних моделей з метою покращення точності та надійності прогнозів;

3) умови та параметри соціально-економічних процесів постійно змінюються, тому методи прогнозування повинні бути адаптивними та постійно вдосконалюваними, тобто постійний аналіз результатів та внесення коректив може покращити ефективність прогнозів;

4) надзвичайно важливо проводити аналіз вихідних даних перед застосуванням будь-яких методів прогнозування, адже це дозволяє зрозуміти характеристики даних та вибрати найбільш підходящий метод прогнозування;

5) після побудови прогнозних моделей необхідно проводити оцінку та перевірку їх ефективності на тестових даних, що дозволить підтвердити точність та надійність прогнозів.

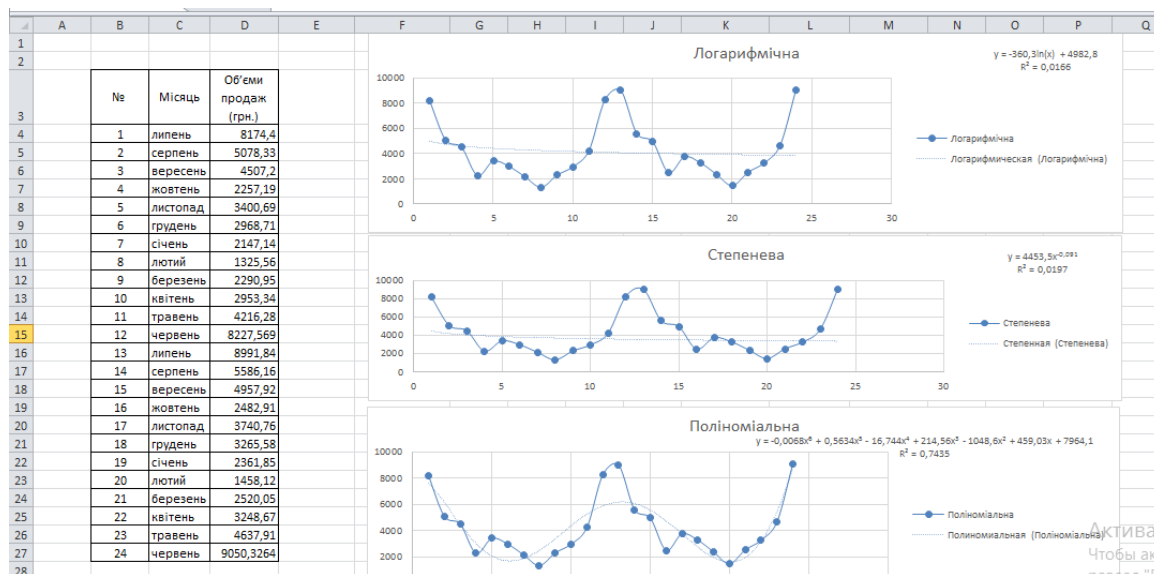

Рис. 1.8. Приклад розрахунків з використанням методів моделювання побудови прогнозів

У цілому, розуміння та використання різних методів прогнозування є важливим елементом управління соціально-економічними процесами, що допомагає приймати обґрунтовані рішення та формувати ефективну політику в різних галузях, від економіки до політики та соціології.

Висновки. Таким чином, розроблено дидактичну модель практикуму використання методів прогнозування під час вивчення дисципліни «Прогнозування соціально-економічних процесів», яка уміщує 3 блоки: *теоретико-аналітичний, діяльнісно-практичний, узагальнююче-результативний*. *Теоретико-аналітичний блок* уміщує теоретичний матеріал дисципліни «Прогнозування соціально-економічних процесів», який подано у зручному цифровізованому форматі у середовищі дистанційного курсу. До змісту цього блоку включено програму, загальні методичні рекомендації та маршрутну карту проходження практикуму в комп'ютерних кабінетах. *Діяльнісно-практичний блок* передбачає логічне поєднання різних методів прогнозування, що полягає в їхньому комбінуванні та використанні відповідно до конкретної задачі прогнозування та характеристик даних. Акцентуємо увагу на основних шляхах, які можна використовувати для поєднання методів. При вивченні дисципліни «Прогнозування соціально-економічних процесів» основний акцент здійснюється на практичні заняття: підбір завдань, у межах яких студенти здійснюють: *аналіз даних, побудову моделей, вибір оптимальних методів, обґрунтування*. *Узагальнююче-результативний блок* передбачає написання звіту з кожної практичної роботи захист результатів. Студенти мають дійти висновку, що поєднання різних методів прогнозування дозволяє отримати більш точні та надійні прогнози, оскільки вони враховують різні аспекти даних та системи, що допомагає уникнути однобокості та забезпечити комплексний аналіз ситуації.

Перспективи подальших досліджень. Незважаючи на значний прогрес у розвитку методів прогнозування, існують деякі виклики, з якими стикаються дослідники та практики в цій галузі. Одним з них є нестабільність соціально-економічних систем та складність їхніх взаємодій, що ускладнює точне прогнозування. Крім того, постійний розвиток технологій та зміни в умовах соціально-економічного середовища вимагають постійного вдосконалення і адаптації методів прогнозування. Загальна перспектива включає подальше дослідження та розвиток існуючих методів, а також розробку нових підходів до прогнозування соціально-економічних процесів. Важливою є також інтеграція різних

методів для отримання більш точних та надійних прогнозів, що враховують усі аспекти складних соціально-економічних систем.

Список використаних джерел

- Березюк, О. С., Власенко, О. М. (2017). *Дидактика: теорія і практика*: навчально-методичний посібник для студентів гуманітарних факультетів. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка.
- Гриньова, М. В., Кононець, Н. В., Дяченко-Богун, М. М., Рибалко, Л. М. (2019). Ресурсно-орієнтоване навчання студентів в умовах здоров'язбережувального освітнього середовища. *Інформаційні технології і засоби навчання*, 72, 4, 182-193.
- Галушчак, М. П., Галушчак, О. Я., Кужда, Т. І. (2021). *Прогнозування соціально-економічних процесів*: навчальний посібник для економічних спеціальностей. Тернопіль: ФОП Паляниця.
- Клебанова, Т. С., Курзенев, В. А., Наумов, В. М. та ін. (2015). *Прогнозування соціально-економічних процесів*: навчальний посібник для студентів напряму підготовки 6.030502 "Економічна кібернетика" денної форми навчання. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця.
- Кононенко, Ж. А., Песцова-Світалка, О. С., Петренко, В. О. (2019). Прогнозування фінансових результатів як елемент планування розвитку діяльності підприємства. *Інфраструктура ринку*, 36. Взято з www.market-infr.od.ua
- Кононець, Н. В., Кононенко, Ж. А. (2023). Ресурсно-орієнтована методика вивчення глобальних економічних рейтингів у системі підготовки майбутніх фахівців з бізнес-економіки. *Витоки педагогічної майстерності*, 32, 138-146.
- Кононець, Н. В. (2013). Метод проектів при ресурсно-орієнтованому навчанні дисциплін комп'ютерного циклу студентів економічних спеціальностей аграрного коледжу. *Наукові праці ДонНТУ. Педагогіка, психологія і соціологія*, 1 (13), 113-117.
- Кононець, Н. В., Балюк, В. О. (2019). Методи проектування імітаційних моделей у процесі професійної підготовки фахівців з економічної кібернетики. В кн. *Сучасний рух науки: тези доп. ІХ міжнародної науково-практичної інтернет-конф.* (Т. 2, с. 87-91). Дніпро.
- Kononets, N., Ilchenko, O., & Mokliak, V. (2020). Future teachers resource-based learning system: experience of higher education institutions in Poltava city, Ukraine. *Turkish Online Journal of Distance Education-TOJDE*, 21, 3, 14, 199-220.

References

- Bereziuk, O. S., & Vlasenko, O. M. (2017). *Dydaktyka: teoriia i praktyka [Didactics: theory and practice]: navchalno-metodychnyi posibnyk dlia studentiv humanitarnykh fakultetiv*. Zhytomy: Vyd-vo ZhDU im. I. Franka [in Ukrainian].
- Halushchak, M. P., Halushchak, O. Ya., & Kuzhda, T. I. (2021). *Prohnozuvannia sotsialno-ekonomichnykh protsesiv [Forecasting of socio-economic processes]: navchalnyi posibnyk dlia ekonomichnykh spetsialnostei*. Ternopil: FOP Palianytsia [in Ukrainian].
- Hrynova, M. V., Kononets, N. V., Diachenko-Bohun, M. M., & Rybalko, L. M. (2019). Resursno-orientovane navchannia studentiv v umovakh zdoroviazberezhuvalnoho osvitnoho seredovyshcha [Resource-oriented education of students in the conditions of a health-preserving educational environment]. *Informatsiini tekhnologii i zasoby navchannia [Information technologies and teaching aids]*, 72, 4, 182-193 [in Ukrainian].
- Klebanova, T. S., Kurzenev, V. A., & Naumov, V. M. et al. (2015). *Prohnozuvannia sotsialno-ekonomichnykh protsesiv [Forecasting of socio-economic processes]: navchalnyi posibnyk dlia studentiv napriamu pidhotovky 6.030502 "Ekonomichna kibernetika" dennoi formy navchannia*. Kharkiv: KhNEU im. S. Kuznetsia [in Ukrainian].
- Kononenko, Zh. A., Pestsova-Svitalka, O. S., & Petrenko, V. O. Prohnozuvannia finansovykh rezultativ yak element planuvannia rozvytku diialnosti pidpriemstva [Forecasting financial results as an element of enterprise development planning]. *Infrastruktura rynku [Market infrastructure]*, 36. Retrieved from www.market-infr.od.ua [in Ukrainian].
- Kononets, N. V., & Kononenko, Zh. A. (2023). Resursno-orientovana metodyka vyvchennia hlobalnykh ekonomichnykh reitynhiv u systemi pidhotovky maibutnykh fakhivtsiv z biznes-ekonomiky [A resource-oriented method of studying global economic ratings in the system of training future specialists in business economics]. *Vytoky pedahohichnoi maisternosti [Origins of pedagogical skills]*, 32, 138-146 [in Ukrainian].
- Kononets, N. V. (2013). Metod proektiv pry resursno-orientovanomu navchanni dystsyplin kompiuternoho tsykladu studentiv ekonomichnykh spetsialnostei ahrarnoho koledzhu [The method of projects in resource-oriented teaching of computer cycle disciplines for students of economic specialties of an

agrarian college]. *Naukovi pratsi DonNTU. Pedagogika, psykholohiia i sotsiologhiia [Scientific works of DonNTU. Pedagogy, psychology and sociology]*, 1 (13), 113-117 [in Ukrainian].

Kononets, N. V., & Baliuk, V. O. (2019). Metody proektuvannia imitatsiinykh modelei u protsesi profesiinoi pidhotovky fakhivtsiv z ekonomichnoi kibernetiky [Methods of designing simulation models in the process of professional training of specialists in economic cybernetics]. In *Suchasnyi rukh nauky [Modern movement of science]: tezy dop. IX mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi internet-konf. (Vol. 2, pp. 87-91). Dnipro* [in Ukrainian].

Kononets, N., Ilchenko, O., & Mokliak, V. (2020). Future teachers resource-based learning system: experience of higher education institutions in Poltava city, Ukraine. *Turkish Online Journal of Distance Education-TOJDE*, 21, 3, 14, 199-220.

KONONETS N., KONONENKO Zh., YAKOVENKO T.

Poltava University of Economics and Trade, Ukraine

DIDACTIC PRACTICUM ON THE USE OF FORECASTING METHODS DURING THE STUDY OF THE DISCIPLINE "FORECASTING SOCIO-ECONOMIC PROCESSES" AS A FORM OF RESOURCE-BASED LEARNING

In the article, the authors present the developed didactic model of the practice of using forecasting methods during the study of the discipline "Forecasting socio-economic processes", which consists of three blocks: *theoretical-analytical, activity-practical, summarizing-resultative*. The *theoretical-analytical block* contains the theoretical material of the discipline "Forecasting socio-economic processes", which is presented in a convenient digitized format in the distance course environment. The content of this block includes the program, general methodical recommendations and a route map of the practicum in computer rooms. The *activity-practical block* provides a logical combination of various forecasting methods, which consists in their combination and use in accordance with a specific forecasting task and data characteristics. We focus on the main ways that can be used to combine methods. When studying the discipline "Forecasting socio-economic processes", the main emphasis is on practical exercises: selection of tasks, within which students perform: data analysis, building models, choosing optimal methods, justification. The *summarizing-resultative block* involves writing a report on each practical work and defending the results. Students should conclude that a combination of different forecasting methods allows for more accurate and reliable forecasts because they take into account different aspects of the data and the system, which helps to avoid one-sidedness and provide a comprehensive analysis of the situation.

Key words: *resource-based learning, higher school, future economists, didactic practicum, methods of forecasting, forecasting of socio-economic processes*

Стаття надійшла до редакції 21.03.2024 р.